

ВИСНОВКИ. Фітнес є соціокультурним явищем в суспільстві, відповідною філософією здорового способу життя та системою оздоровчих занять, в яких системо-утворюючим чинником є вимоги суспільства до підвищення фізичної працездатності людини та стану здоров'я населення країни. Філософія фітнесу навчає жити повноцінним життям, відкривати для себе нові стимули та цілеспрямовано йти до поставленої мети. Для того, щоб бути здоровим, необхідно виробляти позитивне ставлення до себе та до навколишнього світу. Фітнес-індустрія є сферою діяльності, а також сектором економіки, що включає в себе розроблення, виробництво та реалізацію товарів і послуг, зорієнтованих на досягнення здоров'я та підтримку загальної фізичної форми людини.

ПЕРСПЕКТИВИ ПОДАЛЬШИХ ДОСЛІДЖЕНЬ. Потребують подальшого ґрунтовного аналізу питання, пов'язані з роллю та місцем фітнесу у системі фізичної культури та спорту.

ЛІТЕРАТУРА

1. Алкемайер Т. Социология спорта Телесные практики субъективации и самоинсценировки / Т. Алкемайер; пер. с нем. В. Калиниченко // Логос. – 2006. – №3 (54). – С. 141 – 146.
2. Горбатий А. Ю. Фізична культура як фактор формування здорового способу життя особистості [Електронний ресурс] / А. Ю. Горбатий, А. А. Шиндрик. – Режим доступу до ресурсу: <http://conf.vntu.edu.ua/humed/2008/txt/Gorbati.php>
3. Дутчак М. В. Теоретичне обґрунтування кваліфікаційної характеристики фітнес-тренера / М. В. Дутчак, М. М. Василенко // Педагогіка, психологія та медико-біологічні проблеми фізичного виховання і спорту. – 2013. – № 2. – С. 17 – 21.
4. Ермолаєва Т. М. Естетика фізичної культури і спорту як компонент духовного розвитку особистості [Електронний ресурс] / Т. М. Ермолаєва. – Режим доступу до ресурсу: http://archive.nbuv.gov.ua/portal/soc_gum-/domtp/2010_2/Ermol.pdf
5. Овчиннікова Н. А. Основи оздоровчого фітнесу: метод. рек. / Н. А. Овчиннікова. – К.: НПУ імені М.П. Драгоманова, 2006. – 43 с.
6. Сайкіна Е. Г. Фитнес в системе физической культуры [Электронный ресурс] / Е. Г. Сайкіна. – Режим доступа к ресурсу: http://lib.herzen.spb.ru/text/Sikina_IzV68_p182_190.pdf
7. Earle, Roger (2004). NSCA's Essentials of Personal Training. NSCA Certification Commission. pp. 162, 617. ISBN 0 – 7360 – 0015 – 1.
8. Filippova S. O. «Fitness» and «Wellness» and their place in physical education / S. O. Filippov, E. G Saykina // Development of theoretical and methodological bases of physical training in the conditions of the Bologna Process: mater. scientific and practical. Conf. «Gertsenovskie read». – SPb.: RSPU. AI Herzen, 2006. – P. 8 – 16.
9. Poplavska S. V. Wellness philosophy as hole man practical philosophy // Scientific Notes of Taurida National V.I. Vernadsky University. Series: Philosophy. Culturology. Political sciences. Sociology. – 2011. – Vol. 24 (63). – № 2. – P. 84 – 89.
10. Saykina E. G. Fitness in preschool and school sports education: Author. dis. on competition of a scientific the degree of the doctor ped. Sciences: spec. 13.00.04 «Theory and technique of physical training, sports training, improving and adaptive physical training» / E. G. Saykina. – SPb., 2009 – 46 p.
11. The Nia Technique: The High-Powered Energizing Workout that Gives You a New Body and a New Life Paperback – January 25, 2005.
12. Cambridge Dictionaries Online [Електронний ресурс] / Кембриджський словник. – Режим доступу до ресурсу: <http://dictionary.cambridge.org/dictionary/english/fitness>

УДК 796.071.4 (71) 001.36 (045)

А.Г. Захаріна
Класичний приватний університет
(м. Запоріжжя)

ПОНЯТІЙНИЙ АПАРАТ ПІДГОТОВКИ МАЙБУТНІХ ФАХІВЦІВ З ТУРИЗМУ ДО АНІМАЦІЙНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ В РЕКРЕАЦІЙНО-ОЗДОРОВЧІЙ СФЕРІ

Розглянуто питання термінології підготовки майбутніх фахівців з туризму до анімаційної діяльності в рекреаційно-оздоровчій сфері. Наведено аналіз публікацій українських та російських вчених про різновиди анімаційної діяльності в рекреаційно-оздоровчій сфері. Охарактеризовано такі поняття, як: «анімація», «аніматор», «анімаційна діяльність», «рекреаційно-оздоровча сфера». Зазначено, що підвищення якості професійної підготовки майбутніх фахівців з туризму необхідно для здійснення анімаційної діяльності в рекреаційно-оздоровчій сфері. Доведено актуальність і доцільність обраної проблеми дослідження.

Ключові слова: туризм, анімація, анімаційна діяльність, рекреація, рекреаційно-оздоровча сфера.

Захарина А.Г. Понятийный аппарат подготовки будущих специалистов по туризму для анимационной деятельности в рекреационно-оздоровительной сфере. Рассмотрены вопросы терминологии подготовки будущих специалистов по туризму для анимационной деятельности в рекреационно-оздоровительной сфере. Отмечено, что туристская анимационная деятельность представляет собой самостоятельное направление в рекреационно-оздоровительной сфере. Приведен анализ публикаций украинских и российских ученых о разновидностях анимационной деятельности в рекреационно-оздоровительной сфере. Охарактеризованы такие понятия, как: «анимация», «аниматор», «анимационная деятельность», «рекреационно-оздоровительная сфера».

Отмечено, что повышение качества профессиональной подготовки будущих специалистов по туризму

подготовленных к разработке, планированию и осуществлению туристического досуга, необходимо для осуществления анимационной деятельности в рекреационно-оздоровительной сфере. Указано, что анимация также может рассматриваться, как профессиональная деятельность, связанная с организацией творческого поиска деятельности в сфере свободного времени для обеспечения процесса развития организованной группы и ее членов на уровне общественных отношений и культурного формирования. Приведены профессиональные требования к аниматору.

Основываясь на характеристиках рекреационной деятельности, выделены основные характеристики рекреационно-оздоровительной деятельности. Доказана актуальность и целесообразность выбранной проблемы исследования.

Ключевые слова: туризм, анимация, анимационная деятельность, рекреация, рекреационно-оздоровительная сфера.

Zakharina A.H. Conceptual framework of training for the future specialists in tourism for animation activity in the recreational and health-improving sphere. The questions of terminology for the training of future specialists in tourism in the recreational and health-improving sphere were considered. It was noted that the touristic animation activity is an independent direction in the recreational and health-improving sphere. The review of Russian and Ukrainian specialists' works about the types of animation activity in the recreational and health-improving sphere is given. Such terms as «animation», «animator», «animation activity», «recreational and health-improving sphere» were characterized.

It was noted that the improving of the quality of professional training for future specialists in tourism who are trained for development, planning and implementation of the tourist leisure activity is necessary for carrying out the animation activities in the recreational and health-improving sphere. It was pointed out that the animation also can be considered as professional activity connected with organization of creative search for activities in the sphere of the spare time for the providing of the development process of an organized group and its members on a level of social relations and culture formation. The professional requirements for an animator are given.

The main features of recreational and health-improving activity were separated on the base of recreational activity characteristics. The topicality and practicability of the chosen research problem is proven.

Key words: tourism, animation, animation activity, recreation, recreation and health-improving sphere.

Постановка проблеми та її зв'язок з важливими науковими та практичними завданнями. Бурхливе зростання переживає сектор індустрії розваг для туристів, що вимагає велику кількість кваліфікованих аниматорів різного профілю. Вирішення завдань професійної туристської освіти, як зазначає А.І. Сеселкін, здійснюється на основі наступних принципів: визнання суті права кожної людини на вільне життєве самовизначення, професійну кар'єру і самореалізацію, на свободу вибору на користь особи, суспільства і держави; затвердження цілісності туристської професійної освіти в єдності з вихованням, навчанням і особистісним розвитком студентів; розвиток індивідуальних здібностей кожного студента під час навчально-виховного процесу, організованого освітнім закладом, спільно з різними громадськими і державними організаціями та установами; творча співпраця, гармонія особистих мотивацій учасників навчального процесу в сумісній навчальній і продуктивній практично-спрямованій діяльності на основі співпраці студентів та професорсько-викладацького складу освітніх закладів; організація безперервної професійної туристської освіти завдяки розвитку договірних, партнерських відносин з різними вітчизняними і зарубіжними туристськими фірмами; системна організація управління навчально-виховним процесом в освітніх закладах туристського профілю [8, с. 106-109].

Ми погоджуємося з думкою І.І. Булігіної, яка виокремлює загальні риси стратегії професійної підготовки майбутніх фахівців з туризму, що полягають у забезпеченні підготовки фахівців з урахуванням потреб туристських підприємств; розробки нових навчальних курсів, що підвищить якість підготовки фахівців з туризму; використанні в процесі навчання нових освітніх технологій; збільшенні кількості практичних занять, стажувань в туристичних комплексах, готелях та закладах оздоровлення (у тому числі і закордоном) для відпрацювання на практиці навичок розробки та реалізації анімаційних програм для різних категорій відпочиваючих [1, с. 47].

У зв'язку з цим зростає потреба у фахівцях, підготовлених до розробки, планування і здійснення туристичного дозвілля, що визначає необхідність професійної підготовки фахівців з туризму до здійснення анімаційної діяльності в рекреаційно-оздоровчій сфері.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Інтенсивність науково-технічного прогресу, нові інформаційні технології, розвиток інфраструктури індустрії туристських послуг, як зазначає Н.І. Закордонець, забезпечують умови для створення нових форм туристської діяльності і загострюють проблеми, що прогнозують зростання потреб населення в туристських послугах [5].

В даному контексті, важливого значення набуває концепція системи туристської освіти (єдність місця, структури і змісту теоретичної і практичної професійної підготовки), розроблена Л. Кноделем. Виявлено 10 основних компонентів: 1) методологія визначення потреб у фахівцях сфери туризму; 2) методологія визначення якості туристської освіти; 3) структура навчальних закладів туристського профілю; 4) дидактика навчального процесу в профільному ВНЗ; 5) структура навчальних планів і зміст навчальних програм туристської спрямованості; 6) обов'язкове місце практики в навчальному процесі; 7) кредитно-модульно-рейтингова система навчання і контролю; 8) кваліфікаційні рівні і стандарти; 9) сучасна модель структурних компонентів професійної компетентності фахівця сфери туризму; 10) підвищення кваліфікації і перепідготовка. Ця теоретично зумовлена концепція системи туристської освіти є універсальним педагогічним явищем, яке характерне для всіх національних і регіональних систем підготовки кадрів для туристської галузі [6, с. 340-341].

В даний час в сфері туризму сформувався новий напрямок – туристська анімація, яка стала специфічним туристичним продуктом і необхідним елементом туристських програм. Туристська анімаційна діяльність являє собою самостійний напрям у рекреаційно-оздоровчій сфері. Фахівці туристської анімації, розробляють анімаційні програми, що включають туристів в дію і забезпечують активне, цікаве, різноманітне, естетично-організоване туристичне дозвілля. Анімація «пожвавлює» туристичний об'єкт, збагачує емоційними враженнями, що сприяє повноцінній рекреації та оздоровленню.

Формулювання мети дослідження. Визначені аспекти окреслюють *мету статті*, яка полягає у характеристиці понятійного апарату підготовки майбутніх фахівців з туризму до анімаційної діяльності в рекреаційно-оздоровчій сфері.

Методи дослідження: теоретичний аналіз, контент-аналіз психолого-педагогічної літератури та мережі Інтернет.

Завдання дослідження: провести аналіз психолого-педагогічної літератури та літератури з туризму, інформації з мережі Інтернет щодо підготовки майбутніх різновидів анімаційної діяльності в рекреаційно-оздоровчій сфері.

Виклад основного матеріалу дослідження. Аналіз психолого-педагогічної літератури свідчить про те, що у сучасний період не існує загальноприйнятого визначення поняття «анімація». Науковці по-різному тлумачать це поняття. Так, Л.В. Курило, досліджуючи питання теорії і практики анімації, пропонує наступне визначення: «анімація – це стимулювання повноцінної рекреаційної, соціально-культурної дозвільної та іншої діяльності людини шляхом впливу на його життєві сили, насагу і одухотворення» [10, с. 25].

Анімація як процес організації дозвільня на сучасному етапі переходить у ранг культури вражень, вирішує питання корпоративного дозвільня, рекламних кампаній, просування продукту на ринок, сприяє укріпленню корпоративного духу компаній, оскільки професійно організований відпочинок сьогодні є запорукою якісної роботи готельного підприємства.

Анімація також може розглядатися, як професійна діяльність, яка пов'язана з організацією творчого пошуку діяльності у сфері вільного часу; із забезпеченням процесу розвитку організованої групи та її членів на рівні суспільних відносин і культурного формування.

Поряд з поняттям «анімація» у науковому обігу застосовується поняття «аніматор». Аніматор, або так званий «організатор, менеджер рекреаційного спорту та туризму», як вважає, Ю.С. Геніуш, це фахівець з організації та розробці програм рекреаційно-оздоровчих і реабілітаційних заходів в процесі рекреаційної та туристської діяльності, в туристських групах, установах санаторно-курортного комплексу та рекреації [4, с. 37]. Він займається розробкою індивідуальних і колективних програм проведення дозвільня, що виконують розважальні, пізнавальні, освітні, виховні, комунікативні, розвиваючі, популяризаторські та ідеологічні функції. Аніматор орієнтує туристів в різноманітті видів дозвільня, організовує їм повноцінний відпочинок, який є не тільки засобом позбавлення від втоми, а й засобом нейтралізації негативних сторін повсякденного життя [4, с. 38].

Аніматор – це фахівець та організатор рекреаційної діяльності туристів [2, 233]. Як зазначає, А.В. Віндюк, у завдання аніматора входить уміння організувати культурний відпочинок, який є не тільки засобом позбавлення від втоми, але і нейтралізації негативних впливів повсякденного життя. При організації такого відпочинку потрібно продумати програму розваг, здатних відвернути людину від її повсякденних проблем. Відпочинок, поєднується з розвагами, завжди активний, відрізняється високою емоційною розрядкою. Важливо тільки правильно його планувати, наповнювати яскравими видовищними заходами, змаганнями [2, с. 234].

У зв'язку з цим вважаємо за необхідне насамперед проаналізувати тлумачення поняття «анімаційна діяльність». На думку А.Б. Вороніної, з одного боку, анімаційна діяльність – це діяльність, спрямована на задоволення релаксаційно-оздоровчих, культурно-освітніх, культурно-творчих потреб та інтересів людини за допомогою спільного специфічного процесу взаємодії між ним і фахівцем у сфері анімації [4, с. 51]. З іншого, анімаційна діяльність – це діяльність з розробки, організації та проведення спеціальних програм проведення вільного часу.

Як зазначає Є.Б. Мамбеков, анімаційна діяльність у структурі готельного відпочинку здійснюється між аніматором і відпочиваючими через спілкування і взаємодію за допомогою інтерактивних заходів і шоу-програм і є найсильнішим психологічним регулятором соціальних відносин між ними [7, с. 11]. Таке визначення в цілому справедливо відображає специфіку анімаційної діяльності, яка проявляється на організаційному, діяльнісному і технологічному (методичному) рівнях. Крім того, поняття «анімаційна діяльність» має деяку подвійність і може розглядатися з різних позицій.

На думку І.І. Шульги, анімаційна діяльність спрямована на активне сприяння гармонійному розвитку особистості людини, на формування мотивації до різних способів самодіяльності, включаючи пошук нових форм вільного творчого проведення часу [9, с. 134]. Науковець визначає анімаційну діяльність як багатовимірну і багатопланову діяльність, яка передбачає сукупність різних видів і форм взаємодії педагога та вихованців у дозвільній сфері [9, с. 134].

З наведених визначень, очевидно, що одне і теж саме поняття визначає різні види анімаційної діяльності. Для цілей нашого дослідження найбільший інтерес викликає поняття анімаційної діяльності стосовно до рекреаційно-оздоровчої сфери.

Рекреація, на думку І.С. Іванова, являє собою певну діяльність, має величезний діапазон видів свого прояву відповідно до вікових особливостей, інтересів, фізичних здібностей, інтелектуального рівня, смаків індивіда [11, с. 173]. Залежно від переваг індивідів, об'єктивних умов і можливостей можна виявити декілька рівнів рекреаційно-оздоровчої діяльності. Дані рівні відрізняються один від одного ступенем соціально-культурної значимості, інтелектуальної та емоційної залученості, фізичної та духовної активності індивіда.

Рекреаційну діяльність, М.С. Ячнюк розглядає як діяльність у вільний час, що приносить задоволення і що володіє соціально прийнятними якостями [12, с.211]. Рекреаційна діяльність, на думку І.С. Іванова, є для людини самоцінністю і володіє такою важливою стимул-реакцією, як отримання людиною відчуття задоволення від самого процесу рекреаційної діяльності [11, с. 171].

Ґрунтуючись на характеристиках рекреаційної діяльності, представлених вченими, можна виділити наступні

основні характеристики рекреаційно-оздоровчої діяльності: вона має яскраво виражені фізіологічні, психологічні і соціальні аспекти; заснована на добровільності при виборі роду занять і міри активності; передбачає не регламентовану, а вільну творчу діяльність; формує і розвиває особу; сприяє самовираженню, самоствердженню і саморозвитку особи через вільно вибрані дії; стимулює творчу ініціативу; є сферою задоволення потреб особи; сприяє формуванню ціннісних орієнтацій; забезпечує задоволення, веселий настрій і персональне задоволення; сприяє самовихованню особи.

ВИСНОВКИ ТА ПЕРСПЕКТИВИ ПОДАЛЬШИХ ДОСЛІДЖЕНЬ. Результати досліджень підготовки майбутніх фахівців з туризму до анімаційної діяльності в рекреаційно-оздоровчій сфері дозволяють констатувати, що, у сучасний період не існує загальноприйнятих визначень у цій галузі. Перспективи подальших розвідок полягають у розробці навчально-методичного забезпечення з метою підвищення ефективності підготовки студентів до анімаційної діяльності в рекреаційно-оздоровчій сфері.

ЛІТЕРАТУРА

1. Булыгина И. И. Методические основы профессиональной подготовки организаторов туристской анимации : автореф. дис. на соискание науч. степени канд. пед. наук : спец. 13.00.08 „Теория и методика профессионального образования” / И. И. Булыгина. – М., 1999. – 18 с.
2. Віндюк А.В. Професійна підготовка майбутніх фахівців з готельно-курортної справи в умовах ступеневої освіти: теорія та методика : [монографія] / А. В. Віндюк. – Запоріжжя: КПУ, 2011. – 424 с
3. Воронина А.Б. Анимация, анимационная деятельность: сущность понятий / А.Б. Воронина // Ученые записки Таврического национального университета им. В.И. Вернадского. – Серия «География». Т. 25 (64), №3. – 2012. – С.49-55.
4. Гениуш Ю. С. Эстетическое развитие будущих специалистов туристской анимации в туристском вузе : дис. ... канд. пед. наук : 13.00.08 / Гениуш Юлия Сергеевна. – М., 2006. – 155 с.
5. Закордонец Н.І. Теоретичні аспекти аналізу проблеми професійної підготовки майбутніх фахівців сфери туризму // Н.І. Закордонец / Економіка. Управління. Інновації. - 2011. - №1 (5).
6. Кнодель Л.В. Сучасна концепція системи туристської освіти // Л.В. Кнодель / Педагогіка і психологія формування творчої особистості: проблеми і пошуки: 36. наук, праць. – Київ-Запоріжжя, 2004. – Вип. 32. – С. 338-343
7. Мамбеков Е.Б. Организация досуга во Франции: Анимационная модель: автореф. дис. ... канд. пед. наук / Мамбеков Е.Б.; Гос. ин-т культуры. – СПб., 1992. – 16 с.
8. Сеселкин А. И. Диверсификация профессионального туристского образования: Монография / А. И. Сеселкин. - М.: Советский спорт, 2003. - 240 с.
9. Шульга И.И. Педагогическая анимация в практике социального воспитания за рубежом / И.И. Шульга // Школьные технологии. №3, 2008. – С. 134-136.
10. Kurilo L.V. (2006), Theory and practice of animation: part 1. Theoretical bases by the tourist of animation, high school textbook, Soviet sport, Moscow, Russia, 195 p.
11. Ivanov I.S. (2009) «Essence and specific of the system of forming of ecological culture of municipal office workers by facilities of rekreatsionnykh and health-improvement technologies», *Questions of modern science and practice*, pp. 172-177.
12. Yachnyuk M.Y. (2012), «Theoretical bases of bringing in of student young people to рекреаційної activity», *Physical education, sport and culture of health in modern society: collection of scientific labours of the Volhynia national university of the name of Lesya Ukrainian*, vol. 2, no. 18, pp. 210-212.

378.016:796

Іванчикова Світлана Миколаївна
ДЗ „Луганський національний університет імені Тараса Шевченка”
м. Старобільськ

ОРГАНІЗАЦІЯ ПОЗААУДИТОРНИХ ФІЗКУЛЬТУРНО-ОЗДОРОВЧИХ ЗАНЯТЬ ФОРМУВАННЯ КУЛЬТУРИ ЗДОРОВ'Я ЗАСОБАМИ ФІТНЕСУ

Організація фізкультурно-оздоровчих занять формування культури здоров'я студентів засобами фітнесу. Іванчикова С.М. Метою публікації є визначення організаційної структури фізкультурно-оздоровчих занять формування культури здоров'я засобами фітнесу зі студентами вищих навчальних закладів та аналіз впливу вищезазначених занять на фізичний аспект здоров'я студентів. Для проведення формуючого експерименту було відібрано шістьдесят випробуваних. Студенти контрольної групи відвідували тільки заняття з фізичного виховання, а студенти експериментальної групи – додатково в умовах позааудиторної роботи три рази на тиждень протягом навчального року відвідували півторагодинні заняття формування культури здоров'я засобами фітнесу. В результаті проведення експерименту згідно до вибудованої структури фізкультурно-оздоровчих занять формування культури здоров'я засобами фітнесу виявлена значуща позитивна динаміка показників фізичного аспекту здоров'я студентів експериментальної групи.

Ключові слова: динаміка, здоров'я, організація, показники, фітнес.

Іванчикова С.Н. Организация физкультурно-оздоровительных занятий формирования культуры здоровья студентов средствами фитнеса. Целью публикации является определение организационной структуры физкультурно-оздоровительных занятий формирования культуры здоровья средствами фитнеса со студентами высших учебных заведений; анализ влияния таких занятий на физический аспект здоровья. Для проведения формирующего эксперимента были выбраны шестьдесят испытуемых. Студенты контрольной группы посещали только занятия по